

Prehistòria I: Orígens Humans

Codi: 106091

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Mora Torcal

Correu electrònic: Rafael.Mora@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials

Objectius

L'assignatura forma part de la matèria bàsica d'Història del Grau d'Arqueologia. La matèria te una perspectiva geogràfica i cronològica molt àmplia, compren des dels primers processos d'hominització fins a l'actualitat. L'especificitat de les fonts de coneixement, arqueològiques i documentals imprimeix un marcat caràcter interdisciplinari a les formes d'apropament a aquestes etapes del desenvolupament de la humanitat. Per aquesta raó, el principal objectiu de la matèria és que els estudiants coneguin els processos fonamentals de les etapes de la història, però que també puguin comprendre com s'han generat aquests coneixements així com que estiguin en condicions d'avaluar els diferents models interpretatius. Per altra banda es pretén emfatitzar la rellevància d'aquests processos socials i econòmics per a la comprensió de la situació actual del món. S'espera que els i les estudiants siguin capaços de comprendre fenòmens com per exemple la divisió sexual del treball, la discriminació social.

Competències

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
2. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
3. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.

Continguts

BLOC 1. El procés d'hominització. L'evolució humana i els seus protagonistes. Tecnologia, subsistència i organització social dels primers homínids

BLOC 2. - La humanitat moderna. El debat sobre l'origen i expansió dels humans moderns. Les colonitzacions prehistòriques. Tecnologia, organització social i subsistència de les societats caçadores-recol·lectores del Pleistocè mig i Superior.

BLOC 3. - La crisi del món paleolític i l'origen de la producció d'aliments. Les darreres societats caçadores-recol·lectores i les causes de les seves transformacions.

Metodologia

Activitats dirigides

- Classes teòriques dirigides pel professorat amb suport Moodle.
- Sessions de treball en grup i de debats dirigides pel professorat. Valoració i discussió col·lectiva de material textual o audiovisual, Presentacions individuals i/o col·lectives.
- Classes fora de l'aula en Museus i jaciments arqueològics

Activitats supervisades

- Sessions concertades per resoldre dubtes sobre el desenvolupament de l'assignatura. Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria.
- Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions i d'exercicis pautats d'aprenentatge.
- Sessions d'assessorament individuals o col·lectives on line i a través del Moodle.

Activitat autònoma

- Estudi personal. Lectura de textos. Recerca d'informació bibliogràfica
- Redacció de treballs. Preparació de presentacions, comentaris orals i debats

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	40	1,6	
Tipus: Supervisades			
Tutorització	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
Preparació proves i treballs	75	3	

Avaluació

El sistema de avaluació continuada s'organitzarà en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

1. Les activitats dirigides (classes teòriques) suposen un 60% de la nota. L'avaluació dels coneixements teòrics es farà mitjançant proves d'elecció múltiple, amb preguntes de 4 alternatives, descomptant els encerts a l'atzar i transformant decimalment la nota. La correcció de les proves serà sotmesa a criteris psicomètrics. Examen 1 (20%), examen 2 (20%) y examen 3 (20%).
2. Les activitats supervisades (tutories) es ponderaran amb un 10%
3. Les activitats autònomes suposaran el 30% restant.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels terminis de realització/lliurament dels exercicis.

Requisits per superar l'assignatura

- Presentació/realització dels exercicis d'avaluació en els terminis establerts.
- Assolir una puntuació mitja dels exercicis d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10
- Un/a estudiant es considerarà no presentat/da en el cas que no lliuri o es presenti a un o més dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts.

Revisió de les qualificacions:

En el moment de realització/lliurament de cada activitat avaluable, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

procediment de recuperació:

Es podran presentar a la recuperació les/els estudiants que hagin realitzat/presentat les activitats supervisades i autònomes en els terminis establerts i tinguin una qualificació mínima de 3,5.

Condicions per a la qualificació 'No avaluable':

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Calendari de recuperació

Les dates de recuperació estan fixades per la Facultat de Lletres. Aquestes dates estan publicades a la web de la facultat al mes de juliol del curs anterior. És responsabilitat de els/les estudiants saber la data que li correspon fer la recuperació de la seva assignatura. L'última prova de l'avaluació continuada es programarà com a mínim una setmana abans de la data de recuperació.

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites	50	5	0,2	1, 2, 3
Treballs i presentacions	50	10	0,4	1, 2, 3

Bibliografia

ADOVASIO, J.M., SOFFER, O.,PAGE, J.: *El sexo invisible*. Barcelona 2008.

ARSUAGA, J.L.; MARTINEZ, I.: *La especie elegida: La larga marcha de la evolución humana*.

ARSUAGA, J. L. *El collar del Neandertal: En busca de los primeros pensadores*. Ed. Temas de hoy. Madrid 1999.

BERGER, L.R.: HILTON-BARBER, B.: *Tras las huellas de Eva. El misterio de los orígenes de la humanidad*. Ediciones B. Barcelona 2001.

BINFORD, L.R.: *En busca del pasado*. Ed. Crítica, Barcelona 1988

BURENHULT, G. (Ed.). *El amanecer de la humanidad. Los primeros humanos*. Ed. Debate- Circulo de Lectores. vol. 1. Barcelona 1994.

BURENHULT, G. (Ed.). *Más allá de África. Las primeras migraciones*. Ed. Debate-Circulo de Lectores. Vol. 2. Barcelona 1994.

BURENHULT, G. (Ed.). *De la Piedra al Bronce. Cazadores, recolectores en Europa, África y Oriente Medio*. Ed. Debate-Circulo de Lectores. Vol. 3. Barcelona 1994.

CAMPBELL, B.G.: *Humankind emerging*. Ed. Harper Collins Publishers. London 1992. 6a edició.

CELA, C. J. y AYALA, J. (2013). Evolución Humana. El camino hacia nuestra especie. Madrid, Alianza editorial.

COPPENS, Y. Y P. PASCAL, Eds. (2004). *Los orígenes de la humanidad Madrid*. Espasa.

DENNEL, R.: *Prehistoria económica de Europa*. Ed. Crítica. Barcelona 1987

FULLOLA, J. M^a.; PETIT, M.A.: (Coord.): *La puerta del pasado*. Ed. Martinez Roca S.A. Barcelona 199.

JONES, S.; MARTIN R.; PILBEAM D. (Eds.):*Human Evolution*. Cambridge Univ. Press. 1992.

KLEIN, R. G.: *The Human Career*. Chicago, University of Chicago Press. 1999.

LEAKEY, R.E.; LEWIN, R.: *Nuestros Orígenes: En busca de lo que nos hace humanos*. Ed. Critica. Serie Mayor. Barcelona 1994.

LEWIN, R.: *Evolución Humana*. Biblioteca Científica Salvat. Barcelona 1993.

LEWIN, R. y FOLEY . R.: *Principles of Human Evolution*. Oxford Blackwell. 2004.

REDMAN, CH. L.: *Los orígenes de la civilización: Desde los primeros agricultores hasta la sociedad urbana en el Próximo Oriente*. Ed. Crítica. Barcelona 1990.

SCHICK, K.; TOOTH, N.: *Making silent stones speak. Human evolution and the dawn of technology*. Ed. Touchstone. 1994

STRINGER, CH.; GAMBLE, CL.: *En busca de los Neandertales*. Ed. Crítica. Barcelona 1996.

STRINGER, C. Y P. ANDREWS (2005). *La evolución humana*. Akal

TORRE, I. DE LA: *La Arqueología de los Orígenes humanos en África*. Madrid, Akal. 2008.